KULTURA SIĘ LICZY!

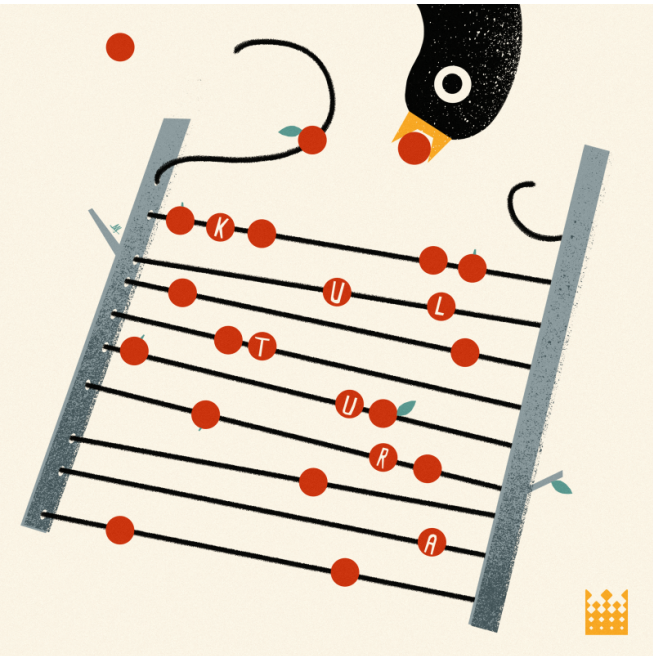

Maria Antonina Mazurek

Mało które słowo w polszczyźnie jest tak wieloznaczne jak KULTURA. Słownik języka polskiego PWN notuje aż siedem znaczeń tego rzeczownika! Wyraz KULTURA wchodzi również w skład wielu terminów specjalistycznych. Wydawałoby się, że KULTURA to słowo obecne w naszym języku od najdawniejszych czasów, a tymczasem w polszczyźnie KULTURA gości zaledwie od jakichś dwustu lat. Przeszła zapewne jednocześnie z dwóch języków: francuskiego (fr. culture) i niemieckiego (die Kultur), a wprowadził ją do literatury ponoć sam Adam Mickiewicz.

Ojczyzną KULTURY jest, rzecz jasna, łacina – to stamtąd KULTURA przeszła do innych języków. Łacińska cultura, culturae oznaczała przede wszystkim ‘uprawa ziemi’, choć już u Cycerona znajdziemy znaczenie przenośne: cultura animi, czyli dosłownie ‘uprawa ducha’, a więc kształcenie, doskonalenie umysłu.

W polszczyźnie KULTURA była na początku używana przede wszystkim w tym najdawniejszym, agrarnym znaczeniu: KULTURA jako nowoczesna uprawa roli. Dopiero z czasem słowo to zaczęło być coraz częściej i szerzej wykorzystywane, by w końcu stać się jednym z najistotniejszych – nazwą całego materialnego i duchowego dorobku człowieka na przestrzeni dziejów.